

انجمن مددکاران اجتماعی ایران برگزار می کند
بیست و سومین نشست گفتگوی اجتماعی

نسبت آمایش سرزمین با توسعه حرفه مددکاری اجتماعی

(به همراه مروری بر سند ملی آمایش سرزمین)

Spatial Planning and Development of Social Work Profession

سخنران اصلی: دکتر حبیب جباری

(مدرس دانشگاه و معاون امور آمایش سرزمین و توسعه منطقه ای سازمان برنامه و بودجه کشور)

سخنران اصلی: دکتر هدایت درویشی

(دکتری آمایش سرزمین و عضو هیات علمی دانشگاه)

دبیر نشست: دکتر عباسعلی یزدانی

عضو هیات مدیره انجمن مددکاران اجتماعی ایران

پنجشنبه

۲۱ تیر ماه ۱۴۰۳

ساعت ۱۶ لغایت ۱۹

*** با حضور جمعی از استادان و کارشناسان برجسته مددکاری اجتماعی کشور ***

حضور در نشست: رایگان
گواهی شرکت: ۱۰۰ هزار تومان

تهران، ابتدای اتوبان آل احمد، خ جهان آرا، خ بابک،
خ ارشد شمالی، پایگاه مدیریت بحران شهدای کردستان

*** پخش همزمان آنلاین در نشانی زیر:**

<https://www.skyroom.online/ch/irasw1340/amayesh-socialwork>

BUEN VIVIR

shared future for
transformative
change

WORLD SOCIAL WORK DAY
19TH MARCH 2024
#WSWD2024

www.ifsw.org

سازمان

پایداری فرهنگی در خدمات اجتماعی
و آمایش سرزمین

عمران ساسانی سیاه‌کمری

کارشناسی ارشد مدیریت خدمات اجتماعی

جهت گیری های همسو با مددکاری اجتماعی در ضوابط ملی آمایش سرزمین

ماده ۱

- ❑ گسترش عدالت اجتماعی و تعادل های منطقه ای؛
- ❑ حراست از میراث فرهنگی؛
- ❑ رفع محرومیت ها، بخصوص در مناطق روستایی کشور.
- ❑ [بازتنظیمی فضایی سرزمین با تاکید بر مرکز زدایی و توسعه مناطق در حاشیه مانده]

جهت گیری های همسو با مددکاری اجتماعی در ضوابط ملی آمایش سرزمین

- ☐ تأکید بر استفاده از ظرفیت های اجتماعی، فرهنگی و علمی استان ها و مناطق کشور **(بند ۵ ماده ۱)**
- ☐ گسترش تعامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی درون و بین منطقه ای در راستای تقویت همبستگی ملی **(بند ۱۱ ماده ۱)**
- ☐ توسعه رفاه و تأمین اجتماعی در مناطق مختلف کشور با تأکید بر توانمندسازی اقتصادی - اجتماعی گروه های آسیب پذیر و اجرای سیاست های جبرانی کاهش فقر و ارتقای رفاه اجتماعی بر اساس مشارکت مردم. **(بند ۱۷ ماده ۱)**
- ☐ آموزش و بهداشت گروه های اجتماعی در معرض خطر **(بند ۱۸ ماده ۱)**
- ☐ هدفمندی جریان مهاجرت ها **(بند ۱۹ ماده ۱)**
- ☐ سازماندهی و تقویت خدمات اجتماعی و خدمات برتر **(بند ۳۲ ماده ۱)**

مقدمه

- ❑ توزیع و تخصیص منابع همواره یک موضوع اصلی در **سیاست گذاری عمومی** و بحث امروز در فضای اقتصادی و سیاسی است.
- ❑ **سالخوردگی جمعیت، امید به زندگی بیشتر، نرخ پایین زاد و ولد و ارقام بالای بیکاری، مهاجرت و...** از جمله دلایل افزایش شکاف بین شرایط و منابع موجود است.
- ❑ بنابراین، مقامات محلی در بخش‌های مختلف یک کشور موظف اند به نیازهای محلی بسیار گوناگون در ارائه خدمات اجتماعی واکنش نشان دهند و تصمیم بگیرند که منابع چگونه و به **چه افرادی/مناطق** اختصاص یابد.
- ❑ از آنجایی که منابع همیشه محدود است، ناگزیر نیاز به اولویت بندی بین خدمات گوناگون هستیم.
- ❑ با این حال، امکانات مقامات محلی، از جمله **متخصصان محلی** مانند **مددکاران اجتماعی**، برای تأثیرگذاری بر تخصیص منابع به برنامه ریزی سازمانی طرح‌های خدمات اجتماعی بستگی دارد.

❑ پایداری یک مفهوم فرهنگی و فرهنگ، پیش‌ران و سرچشمه‌ی خلاقیت در توسعه‌ی پایدار شهری و **بازآفرینی** شهری محسوب می‌شود که بر پایه‌ی تنوع فرهنگی، تکوین و مشارکت کامیونیتی (اجتماع محله‌ای) امکان پذیر است.

❑ پایداری یک مفهوم فرهنگی است که از ارتباط بین کامیونیتی (اجتماع) و محیط زیست فرهنگی و طبیعی هر جامعه می‌روید. تاکید می‌شود که در عصر فزونی هرچه بیشتر دیجیتالی، **الگوهای شهری متنوع** بوده و تغییر پویای مداوم در شهرها مدنظر است.

❑ بنابراین از هرگونه **مدل‌های استاندارد و از پیش تعیین شده** به شدت امتناع می‌شود و در مقابل، از پیشبرد رویکرد مبتنی بر ویژگی مکان، همگرایی و نوآوری برای برنامه ریزی شهرها شامل: **دیدگاه‌های فضایی، زیست‌محیطی، انسانی، اجتماعی و اقتصادی** پشتیبانی خواهد شد.

ویژگی جوامع پایدار از نظر فرهنگی

- ❑ **شهرهای مردم-محور:** شهرهای انسانی از طریق فرهنگ برای پیشبرد زیست‌مندی و قدرتمند کردن مردم با ارتباط به کامیونیتی‌ها (اجتماعات محله‌ای) و شکل دادن محیط زیست‌شان.
- ❑ **اقتصاد پایدار شهری:** کاهش فقر و مدیریت تحولات اقتصادی با پیشبرد سرمایه‌ی فرهنگی و پتانسیل انسانی شهرها، به منزله‌ی گشایشی برای پایداری اقتصاد شهری.
- ❑ **مقیاس انسانی، و بهره‌برداری چند منظوره از شهرها:** فرهنگ پیش‌برنده و خلاق در توسعه‌ی شهری، بازاریابی و بهره‌برداری‌های مکرر از پتانسیل فرهنگ.
- ❑ **شهرهای چند فرهنگی فراگیر:** شناخت تنوع فرهنگی با تشریک مساعی گروه‌های دین‌غیر به منظور تشویق مشارکت مردم در کامیونیتی‌ها و کاهش نابرابری.
- ❑ **جوامع صلح طلب و روادار:** هم‌افزایی بر محور تنوع فرهنگی و میراث فرهنگ، برای پیشبرد صلح و گفتگوی بین فرهنگی، برای مواجهه با خشونت‌های شهری.
- ❑ **شهرهای پایدار، سبز و جهش یافته:** پیوند میراث فرهنگی و دانش سنتی به سمت راه‌حل‌های نوآورانه و فرهنگ‌محور برای موارد زیست‌محیطی.
- ❑ **فضاهای عمومی فراگیر:** استفاده از اهرم میراث فرهنگی و فعالیت‌های خلاق فرهنگی برای پیشبرد انسجام اجتماعی و اطمینان به دسترسی بهینه به فضاهای عمومی با کیفیت.
- ❑ **تقویت پیوند های شهری - روستایی:** احترام فزاینده به ارزش‌های فرهنگی سکونت‌گاه‌های کوچک و چشم‌اندازهای طبیعی روستایی، و ارتباط قدرتمند با شهرها.
- ❑ **پیشبرد حکمروایی شهری:** قدرتمند کردن سازوکارهای مشارکت، ظرفیت‌سازی، و توسعه‌ی شاخص‌های مربوط به دستیابی به نقش و تاثیر فرهنگ روی توسعه‌ی شهری

کلید واژه های مشترک

دولت رفاه/ سیاستگذاری اجتماعی/ سیاست اجتماعی/ توسعه اقتصادی/ پایداری اجتماعی و فرهنگی=مهاجرت و ناامنی اجتماعی سیاسی
فقر/ بیکاری/ محرومیت/ حاشیه نشینی/ هزینه های تولید و حمل و نقل کالا.

اثرات جمعیتی و زیست محیطی در شهرهای کلان/ تولید زباله/ گرایش به اعتیاد/ بی سرپرستی و بد سرپرستی زنان و کودکان/ طلاق و
نابسامانی خانواده/ نقص در سرمایه انسانی/ تضعیف اعتماد اجتماعی/ مشارکت اجتماعی پایین/ امنیتی شدن فضاهای اجتماعی/ آسیب
های اجتماعی نو ظهور/ اختلال کارکردی خانواده/ بزهکاری/ کاهش تاب اوری اجتماعی/ اختلال روانی در سطح جامعه/ به زیستی
ناپایدار و در معرض خطر/ کودکان کار و خیابان/ بی خانمانی و کارتن خوابی/ معیشت و اقتصاد ناپایدار/

culture

اهمیت پرداختن به فرهنگ [در معنای عام آن]
در سیاست های کلی کشور

چرا توجه به فرهنگ در بحث توسعه و
پایداری دارای اهمیت بالایی است؟

چراکه اساساً پایداری همه جانبه متضمن
مشارکت بالای همگان، تسهیم نقش مردم در
امور مختلف، دیده شدن تنوع ها و احترام به آن
در ساختار قدرت و به نوعی آزادی عمل گروه
های مختلف نژادی، مذهبی، زبانی و... در کنار
سایر مولفه های توسعه خواهد بود.

احترام به تنوع
از طریق
اقدام اجتماعی
مشترک

Respecting
Diversity
THROUGH JOINT
SOCIAL ACTION

WORLD SOCIAL WORK DAY
21ST MARCH 2023
#WSWD2023

روز جهانی مددکاری اجتماعی
21 مارس 2023
1 فروردین 1402
#WSWD2023

انجمن ملی مددکاران اجتماعی NASW ابتدا در سال ۲۰۰۱ و سپس طی بازنگری دیگری در سال ۲۰۱۵ به خط‌مشی‌گذاری و استانداردسازی شایستگی فرهنگی در مددکاری اجتماعی اقدام نمود .

استانداردهای فرهنگی در ارائه خدمات اجتماعی

	عنوان عمومی		ابعاد و سطوح شایستگی	
	شایستگی فرهنگی مبتنی بر:	نظری:	عملی:	تفسیر و توضیحات
استاندارد ۱	اخلاق و ارزشها	خُرد	فردی	شایستگی فرهنگی باید مبتنی بر اخلاق و ارزش‌های حرفه‌ای بوده و مستلزم خودآگاهی، فروتنی فرهنگی، تعهد به درک و پذیرش فرهنگ و هسته‌ی مداخلات مؤثر باشد.
استاندارد ۲	خودآگاهی	خُرد	فردی	متخصص باید، ضمن پاسداشت هویت فرهنگی خود و مراجعین از قدرت جایگاه خود، هویت فرهنگی خویش و تأثیرات آن بر مراجعین و خدمات آگاه باشد.
استاندارد ۳	دانش بین فرهنگی	میان	فردی نهادی جامعه‌ای	توسعه دانش تخصصی نسبت به گروه‌های فرهنگی تحت حمایت، شیوه‌های تعامل بین آنان، نحوه کمکخواهی، تاریخ، سنت، سیستم‌های خانوادگی، نقش و کاربرد زبان، هنجارها و ارزش‌های فرهنگی، توجه به اشکال مراددهای، شباهت و تفاوت‌های محسوس و نامحسوس میان آنها.
استاندارد ۴	مهارت‌های بین فرهنگی	خُرد میان	فردی نهادی	-گوش‌دادن فعال، یادگیری زبان دوم، همدلی و مداخل مبتنی بر توانایی فرهنگها؛ -توانایی ارزیابی مداخلات انجام شده و تناسب آن با زمینه‌های فرهنگی جامعه؛ -درگیر کردن جامعه فرهنگی در پژوهشها و خط‌مشی‌گذاریها.
استاندارد ۵	ارائه و اعطای خدمات	خُرد میان	فردی نهادی	ارائه خدمات و منابع از جانب متخصصان و نهادهای خدماتی و اطمینان از در دسترس بودن آن برای جوامع چندفرهنگی**ارجاعات فرهنگی مناسب در شبکه‌های رسمی و غیررسمی**آگاهی از تأثیر شکافهای خدماتی بر گروه‌های فرهنگی خاص و...
استاندارد ۶	توانمندسازی و حمایت	خُرد میان کلان	فردی نهادی جامعه‌ای	آگاهی مددکاران اجتماعی، نهادهای رفاهی و دولتها، از تأثیر سیستمها، سیاستها، شیوه‌ها و برنامه‌های اجتماعی بر گروه‌های چندفرهنگی ت از آنان و جمعیت مددجو**مشارکت مددکاران اجتماعی در توسعه و اجرای سیاستها و شیوه‌هایی که از جمعیت‌های به حاشیه رانده شده و تحت ستم حمایت میکنند .
۷	نیروی انسانی متنوع	میان کلان	نهادی جامعه‌ای	دفاع و حمایت مدیران و سیاستگذاران سازمانهای خدمات اجتماعی از جذب، پذی رش، استخدام و ابقاء نیروهای متنوع فرهنگی در سازمانهایشان**وجود تنوع فرهنگی در تمام سطوح سازمانی و نه فقط در مشاغل اجرایی و خُرد
استاندارد ۸	آموزش حرفه‌ای	خرد میان	فردی نهادی	با توجه به تغییرات جمعیتی و چشم انداز های آتی حرفه، گنجاندن محتوای آموزشی مرتبط با شایستگی فرهنگی در مقاطع تحصیلی مختلف دانشگاه برای دانشجوی، برای کارکنان ضمن خدمت، برای تأثیر در رتبه‌بندی اعضای هیأت علمی دانشگاهها و... به صورت مستمر.
استاندارد ۹	زبان و ارتباطات	خُرد میان کلان	فردی نهادی جامعه‌ای	مددکاران اجتماعی، نهادها و دولتها باج ارتباط مؤثری را با مراجعین در همه گروه‌های فرهنگی، از جمله افراد با مهارت محدود زبان ر ا مهارت‌های سواد پایین، افراد دارای معلولیت و ... فراهم کرده و از آنها حمایت کنند.(توجه به زبان و شیوه تعامل با یک فرد نابینا گروه زبانی متفاوت، یک جامعه اقلیت دینی)
استاندارد ۱۰	رهبری	خُرد میان	فردی نهادی	مددکاران اجتماعی باج عامل تغییر باشند به گونه‌ای که مهارت‌های رهبری را برای کار مؤثر با گروه‌های چندفرهنگی در آسان‌ها، محیط‌های سازمانی و جوامع فراهم نمایند.**مددکاران اجتماعی همچنین باج مسئولیت ارتقای شایستگی فرهنگی در درون و فزاینده سازمان خود را عهده‌دار شده و به مقابله با ظلم ساختاری و نهادی و ایجاد و حفظ مؤسسات و جوامع متنوع و فراگی کمک کنند.

الزامات عملیاتی شدن صلاحیت فرهنگی

در سطح خُرد (برای کارشناسان و متخصصان)

مستلزم آن است که مددکاران اجتماعی پیشینه و هویت فرهنگی خود را بررسی کنند و در عین حال به دنبال ارتقاء دانش، مهارت‌ها و ارزش‌های لازمی باشند که می‌تواند در بهبود ارائه خدمات به افراد با تجارب فرهنگی متفاوت کمک کند.

الزامات عملیاتی شدن صلاحیت فرهنگی

در سطح میانه، سازمانی یا نهادی (برای مدیران)

سازمان ها و نهادهای اجتماعی باید به این پنج ویژگی نائل آیند:

- (1) برای تنوع ارزش قائل باشد؛
- (2) ظرفیت خود-ارزیابی فرهنگی را داشته باشد؛
- (3) از پویایی های ذاتی در تعامل فرهنگ ها آگاه باشد؛
- (4) دانش [دانسته های] فرهنگی را نهادینه کند؛
- (5) برنامه ها و خدماتی را توسعه دهد که منعکس کننده درکی از تنوع بین و درون فرهنگ ها است.

این پنج عنصر باید در هر سطحی از سیستم ارائه خدمات آشکار شده و در نگرش ها، ساختارها، سیاست ها و خدمات منعکس شوند (کراس و همکاران، ۱۹۸۹ به نقل از NASW، ۲۰۱۵).

الزامات عملیاتی شدن صلاحیت فرهنگی

در سطح کلان (برای رهبران و سیاستگذاران)

در سیاست‌های اجتماعی مستلزم افزایش آگاهی دولت‌ها و برنامه‌ریزان اجتماعی از موضوعاتی نظیر این است که چگونه جمعیت‌های متنوع فرهنگی، منحصربه‌فرد بودن خود را تجربه می‌کنند و با تفاوت‌ها و شباهت‌های خود در یک زمینه اجتماعی بزرگ‌تر تعامل دارند. همچنین تحقق شایستگی فرهنگی در سطح کلان، نیازمند دقت نشان دادن حکومت‌ها به نقاط عطف تاریخی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و جغرافیایی است که موجب ایجاد اختلال در فرآیند مشارکت اجتماعی گروه‌های به حاشیه رانده شده است.

ردیف	خارجی	ردیف	داخلی
1	اعلامیه جهانی حقوق بشر	۱	موادی از قانون اساسی ج.ا.ا.
2	اعلامیه جهانی تنوع فرهنگی یونسکو	۲	موادی از قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه
3	کنوانسیون بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی	۳	موادی از لایحه برنامه هفتم توسعه
4	کنوانسیون حقوق کودک	۴	موادی از قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی
5	کنوانسیون حقوق افراد دارای ناتوانی (معلولیت)	۵	مواردی از سند چشم‌انداز ج.ا.ا. در افق ۱۴۰۴
		۶	مواردی از سیاست‌های کلی نظام در دوره چشم‌انداز
		۷	مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی
		۸	موادی از آیین‌نامه ساماندهی و اعتبار بخشی مراکز مشاوره

جمع‌بندی

- ❖ **دسترسی** به خدمات و منابع اجتماعی زمینه را برای توانمندسازی گروه‌های اجتماعی فراهم می‌کند.
- ❖ **برخورداری** از شرایط مطلوب به افزایش سلامت اجتماعی جوامع محلی و پیشگیری از آنان کمک می‌کند.
- ❖ توزیع منابع صحیح زمینه‌ای است برای جاییابی و اسکان هدفمند جمعیت (پیشگیری از مهاجرت و زاغه‌نشینی و...)
- ❖ توجه به مولفه‌های به‌زیستی اجتماعی (**بهداشت / آموزش / اشتغال / اوقات فراغت / مسکن**) در کنار موضوعات زیست‌محیطی، آمایش و توسعه فضایی سرزمین‌کمکی است برای کیفیت و اعتباربخشی و توسعه عدالت اجتماعی جوامع.
- ❖ ملاحظات فرهنگی (به مثابه **عرصه‌های مختلف زیست متنوع**) دریچه‌ای قابل توجه برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی اجتماعی.

سپاس از حوصله و حسن توحه تان

Respecting diversity through joint social action

کرمانشان (کرمانشاه) - جشن پائیزی انار